

Sergiu Ceban: Coaliția Sandu-Dodon sperie fantoma lui Plahotniuc

Expertul RTA explică de ce complicii de rangul al treilea Shora Marina Tauber și Regina Apostolova au fost printre primii care au căzut sub „piatra de moară a deoligarhizării” și nu adevărații invadatori ai Moldovei

Sergiu CEBAN, RTA:

Acțiunile actualei guvernări a Moldovei, care de la bun început au proclamat un curs spre deoligarhizare și în sine ca lideri ai acestuia, demonstrează din ce în ce mai mult „efectul de lampă”.

Această metaforă s-a născut dintr-o glumă în care eroul și-a pierdut cheile de cealaltă parte a străzii și le-a căutat sub felinar, pentru că „sub ea, căutarea este mai ușoară”.

Mai simplu spus, guvernul „deoligarhizează” acolo unde este convenabil și nu unde o așteaptă populația. Toată lumea își amintește declarații de înaltă importanță, negocieri frauduloase riscante în cadrul unei camere ascunse, ședințe parlamentare nocturne fără lumină și vizite urgente ale unor înalți oficiali și diplomați străini care au „solicitat” lui Plahotniuc ieșirea. Este puțin probabil ca astfel de eforturi să poată fi justificate doar prin faptul că trei luni mai târziu, în mod special la frontiera de 100 de zile a noului guvern, este demonstrativ să privăm imunitatea și să arestăm doi asociați ai lui Ilan Șor. Evacuarea este, sincer, slabă.

Majoritatea experților sunt de acord că deoligarhizarea coaliției ACUM-PSRM nu a avut un succes deosebit. Se pare că acest fapt destul de absurd are mai multe explicații, care, totuși, sunt direct legate de factorul lui Plahotniuc

dezgrijit, exilat și mulți uitați.

Primul motiv este contradicțiile interne din tabăra actualului guvern. Până în iunie a acestui an, PSRM și ACUM abia s-au îndurat reciproc din motive personale și politice. Ambele tabere au declarat ideologii opuse: prietenia cu Rusia și valorile tradiționale ortodoxe ale socialiștilor s-au confruntat cu politicile pro-occidentale și uneori pro-românești ale PAS și DA, care împărtășeau valori europene în politică și structura socială.

În numele unei fapte bune, Moscova, Bruxelles-ul și Washingtonul au reușit să taie colțurile ascuțite ale celor două forțe politice și să le manevreze literalmente pentru a le pune laolaltă. Însă contradicțiile au rămas: în toate cele trei luni relația dintre Sandu și Dodon a fost o amintire a unui vals extrem de delicat și foarte intens, în care partenerii nu se uită unul la celălalt și, cel mai mult, nu vor să pășească pe perechea lor de picioare. Era evident că ACUM și PSRM nu au reușit întotdeauna să-și țină gura, iar când nu a avut un succes deosebit, toată lumea a pretins că nu s-a întâmplat nimic. În loc să se compromită, Dodon și Sandu au început să lucreze pe fronturile lor geopolitice, în timp ce deoligarhizarea este o afacere internă. Drept urmare, procesul de combatere a moștenirii oligarhice a fost destul de blocat.

Al doilea motiv este societatea moldovenească, iar politicienii înșiși de mulți ani sunt obișnuiți să aibă un centru de putere. În persoana lui Plahotniuc, el era concentrarea răului și principalul vinovat al tuturor necazurilor, dar singur controla întregul sistem. Când guvernul autoritar a murit, s-a dovedit că conducerea țării nu era atât de simplă. Este atât de dificil încât, dintr-o dată, este imposibil să scapi de susținătorii lui Plahotniuc și protejați în structurile statului, deoarece acești oameni înțeleg exact cum funcționează sistemul. Drept urmare, Moldova a rămas fără un singur „centru al puterii” și până acum nu se

poate obișnui cu noua realitate. Prin urmare, nu în ultimul rând, legitimitatea noului guvern se bazează în mare măsură pe sprijinul partenerilor externi. Vicepremierul Dumitru Kozak, de exemplu, va reveni în curând în țară.

Al treilea, și, în același timp, un motiv comun este frica de fantoma lui Plahotniuc. Partidul Democrat a fost învins din cap, iar „păpușarul” însuși a scăpat din țară de îndată, deci imediat. Cu toate acestea, atât lui, cât și lui Șor, și mulți alții, li s-a oferit o nouă putere de evadare, ceea ce le-a ternit mult imaginea revoluționarilor.

Cert este că nimeni din Chișinău nu știe cu siguranță în ce condiții a dat puterea Plahotniuc. Aceasta înseamnă că o presiune gravă asupra sistemului lăsat după ce poate forța oligarhul dezgrațat să intervină activ în confruntarea moldovenească și să toarne o cantitate corectă de dovezi compromițătoare atât asupra lui Dodon, cât și asupra lui Sandu și Năstase. Amestecându-le astfel cărțile înaintea alegerilor locale (și apoi prezidențiale). În cele din urmă, o mulțime de informații au rămas în Moldova însăși – moștenirea lui Plahotniuc sub forma a sute de oameni din sistemul de stat va începe să se apere activ.

Neîncrederea reciprocă, teama de răzbunare din partea lui Plahotniuc și aliații săi, precum și obiceiul de a trăi într-un regim autoritar inhibă foarte mult eforturile noului guvern de deoligarhizare. Drept urmare, este nevoie de forme ridicole și chiar comice când, în loc de băieți cu adevărat răi, „a treia apă pe jeleu” este reținută exponențial. Dar cât de mult va lupta noul guvern împotriva temerilor și va reface publicul cu o imitație de refacere a ordinii?